Transparency International Sverige

Pressmeddelande 29 september 2025

Test av offentlighetsprincipen – 158 offentliga organisationer levde inte upp till kraven

I samband med den internationella dagen för universell tillgång till information publicerar Transparency International Sverige (TI Sverige) rapporten ”**Offentlighetsprincipen i praktiken**”. Rapporten granskar i vilken utsträckning offentliga organisationer i Sverige efterlever offentlighetsprincipens krav på skyndsam hantering av begäran om allmän handling.

Under våren 2025 bad vi 612 offentliga organisationer, d.v.s. myndigheter, kommuner och regioner, att lämna ut ett specifikt dokument - riktlinjer för bisysslor. 575 organisationer återkom, vilket motsvarar en svarsfrekvens på 94%.

- Att testa om offentlighetsprincipen fungerar i praktiken är viktigt för att säkerställa transparens och allmänhetens möjlighet till insyn i offentlig verksamhet. Det är en del av det förebyggande arbetet mot korruption. Den höga svarsfrekvensen visar på att de allra flesta offentliga organisationerna har tillfredsställande processer för att hantera en begäran om allmän handling, säger Ulrik Åshuvud, generalsekreterare för Transparency International Sverige.

God efterlevnad men kvarstående utmaningar

Två tredjedelar av de tillfrågande organisationerna svarade inom en dag och följde därmed skyndsamhetskravet enligt JO:s rekommendation.

- Att en majoritet av de offentliga organisationerna svarade inom en dag är grundläggande. Det som är oroande är att 158 organisationer (27%) inte levde upp till skyndsamhetskravet. Att 9 procent av kommunerna och 4 procent av myndigheterna, efter påminnelse, inte svarade alls på förfrågan är inte acceptabelt, fortsätter Ulrik Åshuvud.

Organisationsstorlek – ingen avgörande faktor

Skillnaderna mellan stora och små organisationer var marginella. Bland myndigheterna var det fler små myndigheter som aldrig återkom, men för kommunerna visade sig ett omvänt mönster – större kommuner hade en högre andel uteblivna svar än mindre. Detta tyder på att ökad organisatorisk storlek inte nödvändigtvis medför bättre hantering av inkommande förfrågningar.

Bristande transparens vid användning av kontaktformulär

13 av de tillfrågade organisationerna använde kontaktformulär istället för e-post för att ta emot begäran av allmän handling. Dessa organisationer hade ett betydligt sämre resultat jämfört med totalen: endast 46 procent levde upp till skyndsamhetskravet, och en fjärdedel svarade inte alls.

- Det är viktigt att organisationer inte sätter upp hinder genom att bl.a. använda sig av kontaktformulär där medborgarna upplever att det är svårt att få kontakt och återkopplingen brister, poängterar Ulrik Åshuvud.

Viktigt att löpande se över rutiner

TI Sverige uppmanar offentliga organisationer att aktivt följa upp och utvärdera svarsfrekvens och svarstid på inkomna förfrågningar om allmän handling för att säkerställa att de uppfyller offentlighetsprincipens skyndsamhetskrav. De organisationer som använder kontaktformulär bör komplettera formuläret med en automatisk bekräftelse med ärendenummer för att säkerställa spårbarhet och transparens.

För mer information

Kontakt:

Ulrik Åshuvud
Generalsekreterare
ulrik.ashuvud@transparency.se
070-618 71 04

Klara Edenmo Sandmark
Koordinator
klara.edenmo@transparency.se
073-043 21 18